

SPREEK
TAAL 3

Praten over jezelf

VOOR HALFGEVORDERDE SPREKERS
VAN HET NEDERLANDS (NIVEAU A2-B1)

van Dale

MODULE 1: DEZE MODULE IS ONDERDEEL
VAN EEN VIJFTIENDELIGE SERIE

Praten over jezelf

1. We zijn zo blij! p. 1
2. Dat zal ik nooit vergeten p. 11
3. Ik ben flexibel en klantvriendelijk p. 21
4. Overzicht woorden en zinnen p. 29
5. Handleiding voor de begeleider p. 30
6. Suggesties voor extra materiaal p. 40

Scan de QR-code voor
een directe link naar
de audiobestanden

kijk naar de foto

praat samen

wijs aan

luister

luister naar audio op
www.spreektaal.com

tik op de tafel

een spelletje

naar buiten

kijk in de handleiding

1. We zijn zo blij!

Vertellen hoe je je voelt

1.1 Kijk naar de foto en praat samen over de vragen.

Wat zie je op de foto?

Hoe voelen deze mensen zich?

Wanneer voelde jij je zo?

Hoe voelde jij je, toen je de sleutel van je huis kreeg?

1.2 Luister naar het gesprek *Balen man!* Je hoort de vrienden Fabio en Rachid.

1.3 Luister nog een keer naar het gesprek en kijk daarna naar de foto's.

Welke foto's horen bij het gesprek? Wijs ze aan.

1.4 Luister nog een keer naar het gesprek en praat daarna samen over de vragen.

1. Wat gaan de vrienden samen doen?
2. Hoe voelen de mannen zich vandaag?
3. Hoe komt het dat ze zich zo voelen?

1.5 Praat samen over de vragen.

Stel de vragen aan elkaar en geef allebei antwoord.

1. Hoe ziet je huis eruit?
2. Hoe heb je dat huis gevonden?
3. Heb je een baan? Zo ja, wat is het voor baan? Hoe heb je je baan gevonden?
4. Is het makkelijk of moeilijk om een huis in Nederland te vinden? Leg je antwoord uit.
5. Is het makkelijk of moeilijk om een baan in Nederland te vinden? Leg je antwoord uit.

1.6 Kijk naar de plaatjes. Maak de zinnen af.

Ik voel me...

Ik ben...

Het gaat...

Ik ben...

Ik ben...

Het gaat...

Ik ben...

Ik voel me...

1.7 Waar denk je aan? Bedenk en zeg samen zoveel mogelijk woorden.

Jij zegt één woord, daarna zegt je begeleider een woord, daarna jij weer, enzovoorts.

Ik voel me goed

Ik voel me niet goed

1.8 Beeld het woord uit.

Je begeleider geeft je een kaartje met een woord erop. Jij probeert het woord uit te beelden. Je mag het woord niet zeggen of laten zien. Je begeleider probeert het woord te raden.

Je begeleider beeldt daarna een woord uit en jij probeert het woord te raden.

Ga door tot alle kaartjes op zijn.

Wie heeft aan het einde de meeste woorden geraden?

1.9 Luister en tik op de tafel.

Je begeleider zegt een aantal woorden. Luister naar je begeleider. Waar ligt het accent? Zeg het woord na. Tik op de tafel als je het accent zegt.

1.10 Luister en zeg na.

Luister nog een keer naar je begeleider. Hij of zij zegt de woorden nog een keer. Zeg de woorden na.

1.11 Lees de gesprekken samen hardop.

Je begeleider leest de zinnen met een ○ en jij leest de zinnen met een ●.

Gesprek 1.

- Hé, hoe gaat het?
- Nou, het kan beter. Ik voel me niet zo goed.

- Hozo, wat is er aan de hand?
- Ik krijg geen nieuw contract op m'n werk, dus ik moet weer een nieuwe baan zoeken.

- O wat een pech, dat is echt vervelend.
- Ja, ik ben zo teleurgesteld.

Gesprek 2.

- Hé, alles goed?
- Ja, met mij gaat het hartstikke goed.

- O, hoozo? Vertel...
- We hebben een nieuw huis gevonden, dus we gaan eindelijk samenwonen!

- Wat fijn, dat is echt goed nieuws. Gefeliciteerd!
- Ja dank je, we zijn ook heel bij.

Klaar? Doe het nog een keer, maar draai de rollen nu om.

1.12 Praat samen over de foto's.

Kijk naar de foto's. Waar denk je aan? Beschrijf het gevoel van de mensen op de foto's. Of beschrijf het gevoel dat je zelf krijgt van de foto.

Gebruik een hele zin.

Zeg bijvoorbeeld: *De man voelt zich..., De vrouw is..., De mensen zijn ..., Ik voel me...*

1.13 Doe samen de pingpong.

Je begeleider begint. Hij of zij maakt de zin hieronder af en vraagt: *En jij?*
Jij maakt de zin ook af en vraagt aan je begeleider: *En jij?* Probeer zo lang mogelijk door te gaan.

Ik word blij van ...
En jij?

Klaar? Praat dan over andere gevoelens, zoals 'boos' of 'verdrietig'.

1.14 Praat samen. Maak de gesprekken af.

Bedenk samen hoe de gesprekken gaan. Voer de gesprekken daarna samen.
Je begeleider zegt de zinnen met een ○ en jij zegt de zinnen met een ●.

Gesprek 1.

- Hé, hoe gaat het?
- ...

- Hoezo, wat is er aan de hand?
- ...

- O wat een pech, dat is echt vervelend.
- ...

Gesprek 2.

- Hé, alles goed?
- ...

- O, hoezo? Vertel...
- ...

- Wat goed, dat is echt goed nieuws.
- ...

Klaar? Voer de gesprekken nog een keer, maar draai de rollen nu om.

1.15 Luister naar je begeleider en reageer.

Je begeleider leest een zin voor. Jij reageert.
Kijk niet naar de zinnen, luister er alleen naar.

1. We hebben een nieuw huis gevonden.
2. Ik voel me niet zo goed.
3. Ik krijg geen nieuw contract op mijn werk.
4. Gefeliciteerd, u bent geslaagd voor de toets!
5. Het spijt me, maar u hebt het examen niet gehaald.
6. U heeft niet ingecheckt met uw ov-chipkaart. Nu moet ik u een boete van € 60 geven.

Klaar? Doe het nog een keer, maar draai de rollen dan om.

1.16 Voer samen de gesprekken.

Lees de situaties en voer een gesprek. Jij begint het gesprek.

1. Een vriend heeft een nieuw huis. Hij belt je om dat te vertellen. Je begeleider is je vriend.
2. Je bent onderweg naar een belangrijke toets. Je komt je buurman of buurvrouw tegen. Hij of zij vraagt: *Hoe gaat het?* Je begeleider is je buurman of buurvrouw.
3. Je hebt bij een bedrijf gesolliciteerd. Een medewerker belt je, omdat je de baan hebt gekregen. Je begeleider is de medewerker.
4. Je hebt bij een bedrijf gesolliciteerd. Een medewerker belt je, omdat je de baan niet hebt gekregen. Je begeleider is de medewerker.

Klaar? Voer de gesprekken nog een keer, maar draai de rollen nu om.

1.17 Werk je met een groep? Doe dan de extra groepsopdracht.

Loop rond en vraag aan iemand anders: *Wanneer was jij heel blij?*

1.18 Voer samen een gesprek.

Vertel allebei over een moment dat je ...

- blij was
- chagrijnig was
- verbaasd was
- verdrietig was
- ... was

Beschrijf de gebeurtenis zo precies mogelijk. Wat gebeurde er? Waarom voelde je je zo? Herken je de gebeurtenis van de ander? Heb je zoiets ook meegemaakt?

1.19 Voer samen een gesprek.

Vertel allebei over dingen die je blij maken. Waarom maken ze je blij? Kunnen jullie één van deze dingen bijvoorbeeld samen doen, kijken, luisteren of proeven?

Klaar? Vertel ook over dingen die je chagrijnig, gestrest, gelukkig, enzovoorts maken.

1.20 Naar buiten.

Kies een opdracht.

1. Praat met iemand die Nederlands spreekt. Praat over dingen die jullie blij maken.

- Vertel over drie dingen die je blij maken en waarom ze je blij maken.
Kun je ook iets laten zien?
- Vraag waar de ander blij van wordt.
- Kunnen jullie één van die dingen ook samen gaan doen?

2. Praat met iemand die Nederlands spreekt. Vraag hoe hij of zij zich vandaag voelt.

- Vraag ook waarom dat zo is.
- Vertel hoe jij je vandaag voelt.
- Stel vragen over andere gevoelens: is deze persoon bijvoorbeeld weleens boos of bang?
- Praat ook over je eigen gevoelens. Probeer voorbeelden te geven.

3. Bedenk zelf wat je kunt doen.

Vorbereiden

Praat eerst over de volgende vragen:

- Welke opdracht kies je?
- Met wie ga je praten?
- Wanneer ga je met iemand praten? Moet je een afspraak maken?
- Waar ga je met iemand praten?
- Wat ga je zeggen? Oefen de woorden en zinnen nog een keer samen.

Terugkijken

Praat na de opdracht over de volgende vragen:

- Welke informatie heb je gekregen? Kun je daarover vertellen?
- Hoe ging het gesprek?
- Hoe vond je het?

1.21 Kijk naar de foto's. Bedenk samen jullie eigen verhaal.

Je ziet dezelfde man op foto 1 en 2.

Hoe gaat het nu met de man en de vrouw?

Waar wonen ze?

Hoe ziet hun nieuwe huis eruit?

Hoe voelt de man zich?

1.22 Doe samen iets leuks.

Kijk achter in je boekje bij 6. *Suggesties voor extra materiaal* wat je kunt doen of bedenk zelf een activiteit.

2. Dat zal ik nooit vergeten

Vertellen over een bijzondere gebeurtenis

2.1 Kijk naar de foto en praat samen over de vragen.

Wat zie je op de foto?

Deze mensen vieren een bijzondere dag. Hoe kun je dat zien?

Wat is voor jou een bijzondere dag?

2.2 Luister naar het gesprek *Een bijzondere dag*.

Jurgen belt met zijn nicht Sara, die in het buitenland woont.

2.3 Luister nog een keer naar het gesprek. Je begeleider leest daarna de zinnen voor. Luister naar de zinnen. Zijn ze waar of niet waar?

1. Jurgen vierde gisteren zijn verjaardag.
2. Jurgen was gisteren met zijn klasgenoten en zijn familie.
3. Jurgen droeg nette kleren en nieuwe schoenen.
4. De moeder van Jurgen had lekker gekookt.
5. Jurgen was met zijn vrienden op een feestje.
6. Jurgen kreeg een computer van zijn ouders.
7. Sara, de nicht van Jurgen, was ook op het feest.

2.4 Luister nog een keer naar het gesprek. Praat daarna samen over de vragen.

1. Over welke gebeurtenis vertelt Jurgen?
2. Wat heeft Jurgen gisteren gedaan?
3. Met wie was Jurgen gisteren?
4. Welke kleren droeg hij?
5. Wat heeft hij 's avonds gedaan?
6. Welk cadeau heeft hij gekregen?

2.5 Praat samen over de vragen.

Stel de vragen aan elkaar en geef allebei antwoord.

1. Heb jij op school een diploma gehaald? Zo ja, was er ook een diploma-uitreiking? Vertel erover.
2. Ga je weleens in een restaurant eten? Wanneer doe je dat? En wat voor restaurant kies je?
3. Wat doe je op een feestje? Denk aan: dansen, eten, drinken, praten, enzovoort.
4. Wat zijn voor jou 'nette kleren', wanneer draag je ze?

2.6 Kijk naar de foto's. Maak de zinnen af.

1. Ik kreeg ...

2. Ik droeg ...

3. Hij hield ...

4. We maakten ...

5. We gingen met z'n allen ...

2.7 Welke woorden horen bij elkaar?

Je begeleider leest een woord in de linkerrij. Jij zoekt een woord uit de rechterrij dat erbij past. Wijs het woord aan.

- emotioneel
- uit eten gaan
- gasten
- nette kleren
- herinneren
- zenuwachtig
- muziek

- niet vergeten
- uitnodigen
- huilen
- dansen
- een nieuw pak
- een restaurant
- spannend

2.8 Maak een woordslang.

Aan welke woorden denk jij bij een...

- *diploma-uitreiking* -

- *bruiloft* -

Je begeleider begint en zegt één woord. Daarna zeg jij één woord, dan je begeleider weer, enzovoorts. Probeer zoveel mogelijk woorden te zeggen.

2.9 Luister en kies het goede woord.

Luister naar je begeleider. Hij of zij leest een aantal zinnen voor. Welk woord hoor je? Wijs het goede woord aan.

- Ik heb een mooi cadeau ...
a) gegeven. **b)** gekregen.
- Het was een bijzondere ...
a) dag. **b)** nacht.
- Het was een ...
a) spannend moment. **b)** lastig moment.
- Ik had mijn familie en vrienden ...
a) uitgekozen. **b)** uitgenodigd.
- Ik ...
a) draag nette kleren en nieuwe schoenen. **b)** droeg nette kleren en nieuwe schoenen.
- We hebben veel foto's ...
a) gedaan. **b)** gemaakt.

7. 's Avonds gingen we ...
a) uit eten. b) naar het eten.
8. Op het feest hebben we ...
a) gedanst. b) gepraat.

2.10 Luister en zeg na.

Luister nog een keer naar je begeleider. Hij of zij zegt de zinnen nog een keer.
Zeg de zinnen na.

2.11 Lees het gesprek samen hardop.

Je begeleider leest de zinnen met een ○ en jij leest de zinnen met een ●.

- Hé vertel, hoe was je diploma-uitreiking?
- Goed! Het was een hele bijzondere dag.

- Wat hebben jullie allemaal gedaan?
- De directeur hield een toespraak en ik kreeg mijn diploma.
- Het was een spannend moment. Ik was zenuwachtig.

- Dat snap ik! En met wie was je?
- Ik had mijn ouders, oma en tante uitgenodigd.

- En wat had je aan?
- Ik droeg een nieuw pak, heel netjes.

- Wat mooi! En wat heb je 's avonds gedaan?
- We gingen eerst uit eten en daarna had ik een feestje. We hebben gedanst.

- Dat klinkt gezellig! Heb je nog een cadeau gekregen?
- Ja, een nieuwe telefoon.

- Wow, dat klinkt als een hele mooie dag.
- Zeker, ik ga deze dag nooit meer vergeten.

Klaar? Lees het gesprek nog een keer, maar draai de rollen nu om.

2.12 Praat samen over de foto's.

Welke gebeurtenis zien jullie op de foto's? Wat gebeurt er op zo'n dag?
Hebben jullie zo'n gebeurtenis ook meegemaakt?
Vertel elkaar wat je er nog van weet.

2.13 Doe samen de pingpong.

Je begeleider begint. Hij of zij stelt de vraag: *Wat doe je op een feestje?*

Jij maakt de zin hieronder af en vraagt aan je begeleider: *En jij?* Je begeleider maakt de zin ook af en vraagt weer: *En jij?* Probeer zo lang mogelijk door te gaan.

Op een feestje...

En jij?

2.14 Praat samen. Maak het gesprek af.

Bedenk samen hoe het gesprek gaat. Bedenk eerst over welke gebeurtenis jullie gaan praten.

Voer het gesprek daarna samen. Je begeleider zegt de zinnen met een ○ en jij zegt de zinnen met een ●.

- Hé vertel, hoe was je ...?
● ...
- Wat hebben jullie allemaal gedaan?
● ...
- Dat snap ik! En met wie was je?
● ...
- En wat had je aan?
● ...
- Wat mooi! En wat heb je 's avonds gedaan?
● ...
- Dat klinkt gezellig! Heb je nog een cadeau gekregen?
● ...
- Wow, dat klinkt als een hele mooie dag.
● ...

Klaar? Voer het gesprek nog een keer, maar draai de rollen nu om.

2.15 Voer samen de gesprekken.

Lees de situaties en voer een gesprek. Jij begint het gesprek.

1. Je baas is in het weekend getrouwd. Je ziet hem of haar op maandag.
2. Een vriend of vriendin vierde gisteren zijn of haar verjaardag. Je kon niet op het feestje komen. Je belt hem of haar de volgende dag.
3. Bij je burens hangt de vlag uit: je buurjongen is geslaagd! Je komt hem tegen op straat.
4. Je collega heeft een dochter gekregen. Ze komt na vier maanden voor het eerst weer op het werk.

Klaar? Voer de gesprekken dan nog een keer, maar draai de rollen nu om.

2.16 Vertel samen een verhaal.

Kijk naar de foto's. Ze gaan over één dag. Bedenk samen over welke gebeurtenis ze gaan. Wat is er op deze dag gebeurd? Wat is er gevierd?

2.17 Werk je met een groep? Doe dan de extra groepsopdracht.

Loop rond en vraag aan iemand anders: *Welke dag zal je nooit vergeten?*

2.18 Voer samen een gesprek.

Vertel allebei over een bijzondere gebeurtenis die jullie hebben meegemaakt.

Je begeleider begint. Hij of zij stelt jou bijvoorbeeld vragen over:

- de tijd en de plaats
- met wie?
- eten/kleding/cadeaus/toespraak
- feest/dansen/muziek
- ...

Kun je iets van deze gebeurtenis laten zien? Bijvoorbeeld foto's, een filmpje of een voorwerp? Of kun je een liedje laten horen?

Klaar? Stel de vragen dan aan je begeleider. Hij of zij vertelt over een gebeurtenis.

2.19 Naar buiten.

Kies een opdracht.

- 1. Praat met iemand in het Nederlands over een bijzondere gebeurtenis in jullie leven.**
 - Stel vragen over een bijzondere gebeurtenis (waar?, wanneer?, met wie?, enzovoort).
 - Vertel over een bijzondere gebeurtenis uit je eigen leven.
 - Laat een foto, filmpje of een voorwerp van deze gebeurtenis zien.
- 2. Praat in het Nederlands met iemand die uit een ander land komt. Praat over zijn of haar eerste dag in Nederland.**
 - Stel vragen over die dag: wat herinnert hij of zij zich nog? Wat was bijzonder?
 - Vertel over jouw eerste dag in Nederland.
 - Lijken jullie verhalen op elkaar?
- 3. Bedenk zelf wat je kunt doen.**

Vorbereiden

Praat eerst over de volgende vragen:

- Welke opdracht kies je?
- Met wie ga je praten?
- Wanneer ga je met iemand praten? Moet je een afspraak maken?
- Waar ga je met iemand praten?
- Wat ga je zeggen? Oefen de woorden en zinnen nog een keer samen.

Terugkijken

Praat na de opdracht over de volgende vragen:

- Welke informatie heb je gekregen? Kun je daarover vertellen?
- Hoe ging het gesprek?
- Hoe vond je het?

2.20 Kijk naar de foto's. Bedenk je eigen verhaal.

Wat vieren de vrouwen op de linker foto?

Wie zijn de vrouwen op de rechter foto?

Waar zijn ze vandaag?

Waar kijken zij naar?

Hoe voelen zij zich?

2.21 Doe samen iets leuks.

Kijk achter in je boekje bij 6. *Suggesties voor extra materiaal* wat je kunt doen of bedenk zelf een activiteit.

3. Ik ben flexibel en klantvriendelijk

Vertellen welke eigenschappen je hebt

3.1 Kijk naar de foto en praat samen over de vragen.

- Waar zijn de man en de vrouw?
- Welke relatie hebben de man en de vrouw op de foto?
- Hoe kun je dat zien?
- Waarover gaan ze praten, denk je?
- Draag je weleens zulke kleren? Vertel er iets over.

3.2 Luister naar het gesprek *Welke eigenschappen heb je nog meer?*
Je hoort een gesprek tussen Layla en Peter.

3.3 Luister nog een keer naar het gesprek. Je begeleider leest daarna onderstaande zinnen voor. Zijn de zinnen waar of niet waar?

1. De man en de vrouw zijn collega's.
2. De man wil graag in het hotel werken.
3. De man is niet zo geduldig.
4. De man is een beetje eigenwijs.
5. De vrouw denkt niet dat de man geschikt is voor het werk.

3.4 Luister nog een keer naar het gesprek. Praat daarna samen over de vragen.

1. Welke positieve eigenschappen heeft de man?
2. Welke negatieve eigenschap heeft de man?
3. Denk je dat de man geschikt is om in een hotel te werken?

3.5 Praat samen over de vragen.

Stel de vragen aan elkaar en geef allebei antwoord.

1. Wat weet je van een sollicitatiegesprek in Nederland? Hoe gaat dat volgens jou?
2. Heb je weleens een sollicitatiegesprek gehad? Hoe ging dat? Vertel er iets over.
3. Hoe voel je je, als je een sollicitatiegesprek hebt?

3.6 Luister naar de zinnen en kies het goede woord.

Kijk naar de woorden. Je begeleider leest de zinnen voor.

Kies bij elke zin het goede woord. Wijs het woord aan. Soms kun je twee woorden kiezen.

1. Mijn zusje durft niet met vreemde mensen te praten. Ze is erg....
2. Hij wil alles op zijn eigen manier doen. Hij luistert niet naar anderen. Hij is zo....
3. In ons hotel moet je soms ook 's avonds en in het weekend werken. Kan dat? Ben je ...?
4. Als Karim iets belooft, doet hij het altijd. Hij is echt
5. Kun je een beetje opschieten? Ik wacht al tien minuten. Sorry, maar ik ben niet zo....
6. Sheila heeft veel vrienden en kennissen. Ze praat met iedereen. Ze is erg

3.7 Waar denk je aan? Bedenk en zeg samen zoveel mogelijk woorden.

Jij zegt een woord, daarna zegt je begeleider een woord, daarna jij weer, enzovoorts.

Goede eigenschappen

Minder goede eigenschappen

3.8 Raad het woord.

Je begeleider geeft je een kaartje met een woord. Zeg het woord niet en laat het ook niet zien. Probeer het woord te omschrijven. Je begeleider moet het woord raden. Begin bijvoorbeeld zo: *iemand die...*

Draai de rollen daarna om.
Ga door tot alle kaartjes op zijn.

3.9 Luister en tik op de tafel.

Je begeleider zegt een aantal woorden. Luister naar je begeleider. Waar ligt het accent? Zeg het woord na. Tik op de tafel als je het accent zegt.

3.10 Luister en zeg na.

Je begeleider zegt de woorden nog een keer. Zeg de woorden na.

3.11 Lees het gesprek samen hardop.

Je begeleider leest de zinnen met een ○ en jij leest de zinnen met een ●.

- Wat kun je over jezelf vertellen? Welke eigenschappen heb je?
- Hm, ik ben geduldig en betrouwbaar. Als ik iets beloof, dan doe ik het ook.

- Oké, en kun je goed met anderen samenwerken?
- Ja, dat is geen probleem. Ik ben wel sociaal, vind ik.

- En welke eigenschappen zijn minder goed? Wat vind je moeilijk?
- Ik ben soms een beetje verlegen. Ik durf niet zo goed met onbekenden te praten.

- Ja, dat herken ik wel. Welke eigenschap mis je bij jezelf?
- Hm, ik ben niet zo zelfverzekerd, ik ben soms bang om fouten te maken.

Klaar? Doe het nog een keer, maar draai de rollen nu om.

3.12 Praat samen over de foto's.

Welke eigenschappen hebben de mensen op de foto's, denk je?
Welke eigenschappen hebben ze nodig?
Heb jij deze eigenschappen ook?

3.13 Doe samen de pingpong

Je begeleider begint. Hij of zij stelt de vraag: *Op welke eigenschappen ben je trots?*

Jij maakt de zin hieronder af en vraagt aan je begeleider: *En jij?* Je begeleider maakt de zin ook af en vraagt weer: *En jij?* Probeer zo lang mogelijk door te gaan.

Ik ben er trots op dat...

En jij?

3.14 Praat samen. Maak het gesprek af.

Bedenk nu samen hoe het gesprek gaat.

Voer de gesprekken daarna samen. Je begeleider zegt de zinnen met een ○ en jij zegt de zinnen met een ●.

- Wat kun je over jezelf vertellen? Welke eigenschappen heb je?
● ...
- Oké, en kun je goed met anderen samenwerken?
● ...
- En welke eigenschappen zijn minder goed? Wat vind je moeilijk?
● ...
- Ja, dat herken ik wel. Welke eigenschap mis je bij jezelf?
● ...

Klaar? Voer het gesprek nog een keer, maar draai de rollen nu om.

3.15 Luister naar je begeleider en reageer.

Je begeleider leest een zin voor. Reageer op wat je begeleider zegt. Probeer in je antwoord ten minste één eigenschap te noemen. Kijk niet naar de zinnen, luister er alleen naar.

1. U moet soms ook 's avonds en in het weekend werken.
2. Er komen soms lastige klanten in ons hotel.
3. Dit werk is soms wel stressvol.
4. Dit werk kan best zwaar zijn, je maakt lange dagen.
5. Je werkt samen in een gezellig team.

Klaar? Doe het nog een keer, maar draai de rollen nu om.

3.16 Werk je met een groep? Doe dan de extra groepsopdracht.

Loop rond en vraag aan iemand anders: *Wat is je beste eigenschap?*

3.17 Voer samen een gesprek.

Praat allebei over iemand die je goed kent. Welke eigenschappen heeft deze persoon? Praat over positieve en negatieve eigenschappen.

Kun je ook een foto van hem of haar laten zien?

3.18 Voer samen een gesprek.

Praat allebei over de eigenschappen die jullie hebben. Je begeleider begint en stelt jou bijvoorbeeld vragen over:

- goede en slechte eigenschappen.
- welke eigenschappen je graag wilt hebben.
- welke eigenschappen je belangrijk vindt bij anderen.
- welke eigenschappen belangrijk zijn bij je beroep.

Klaar? Stel de vragen dan aan je begeleider.

3.19 Naar buiten.

Kies een opdracht.

- 1. Praat met iemand die Nederlands spreekt over jullie eigenschappen.**
 - Vraag welke positieve eigenschappen de ander heeft.
 - Vertel over je eigen eigenschappen.
 - Welke eigenschappen hebben jullie allebei?
- 2. Praat met iemand die Nederlands spreekt over zijn of haar beroep.**
 - Vraag welke eigenschappen je voor dit beroep nodig hebt.
 - Vertel over je eigen eigenschappen en je beroep.
 - Ben je ook geschikt voor het beroep van de ander?
- 3. Bedenk zelf wat je kunt doen.**

Vorbereiden

Praat eerst over de volgende vragen:

- Welke opdracht kies je?
- Met wie ga je praten?
- Wanneer ga je met iemand praten? Moet je een afspraak maken?
- Waar ga je met iemand praten?
- Wat ga je zeggen? Oefen de woorden en zinnen nog een keer samen.

Terugkijken

Praat na het gesprek over de volgende vragen:

- Welke informatie heb je gekregen? Kun je daarover vertellen?
- Hoe ging het gesprek?
- Hoe vond je het?

3.20 Kijk naar de foto's. Bedenk je eigen verhaal.

Je ziet dezelfde man en vrouw op foto 1 en 2.

Hoe is het gesprek tussen de man en de vrouw gegaan?

Hoe gaat het nu met de man? Wat voor werk doet hij?

Wat doet de man op de rechter foto?

Welke eigenschappen heeft hij?

3.21 Doe samen iets leuks.

Kijk achter in je boekje bij 6. *Suggesties voor extra materiaal* wat je kunt doen of bedenk zelf een activiteit.

4. Overzicht woorden en zinnen

Je vindt de ingesproken audio-opnames op www.spreektaal.com.

1. We zijn zo blij!

bang
blij
boos
chagrijnig
gestrest
moe
opgelucht
teleurgesteld
uitstekend
verbaasd
verdrietig
vervelend

Alles goed?
Hoe is het met jou dan?
Wat is er aan de hand?

Het kan beter.
Ik voel me niet zo goed.
Ik voel me prima.

Dat is echt goed nieuws.
Ik ben blij voor jullie.
Wat goed!

Balen man!
Wat een pech.
Het komt vast goed.

2. Dat zal ik nooit vergeten

het applaus
benieuwd
bijzonder
dansen
het diploma
de diploma-uitreiking
de directeur
emotioneel
huilen
de klasgenoot
de muziek
netjes
spannend
de toespraak
uitgaan
uitnodigen
vieren
zenuwachtig

Hoe was het gister?
Met wie was je?
Wat had je aan?

Ik heb een cadeau gekregen.
Ik heb mijn familie
uitgenodigd.
Ik droeg nette kleren.
Ik heb foto's gemaakt.
We zijn uit eten gegaan.
Ik vergeet deze dag
nooit meer.

3. Ik ben flexibel en klantvriendelijk

betrouwbaar
de eigenschap
eigenwijs
flexibel
geduldig
klantvriendelijk
lastig
nieuwsgierig
positief
samenwerken
sociaal
spontaan
stressbestendig
trots
zelfverzekerd
verlegen

Ik ben...
Ik kan goed...
Ik ben niet zo...

5. Handleiding voor de begeleider

Deze handleiding vind je in alle boekjes van SpreekTaal 3. Lees hem goed door voordat je met het materiaal gaat werken. Je vindt hier allereerst een algemene uitleg bij de oefentypes en daarnaast de specifieke instructies bij de oefeningen, waaronder de transcripten. Veel plezier!

5.1 Algemeen

SpreekTaal 3 is...

- ... ontwikkeld om *gestructureerd* te werken aan taalverhoging tot niveau B1;
- ... gericht op de *mondelijke vaardigheden*: luisteren, spreken en gesprekken voeren. Het zwaartepunt ligt bij gesprekken voeren. Hieraan wordt als het goed is de meeste tijd besteed.
- ... gericht op *kilometers* maken en oefenen met spreken in een informele setting, op basis van gelijkwaardigheid tussen de anderstalige deelnemer en de begeleider.
- ... geschikt voor *een-op-eensituaties* tussen een deelnemer en een vrijwilliger, maar kan ook gebruikt worden *in groepen*, zoals een taalcafé.

Thema's en subthema's

SpreekTaal 3 bestaat uit vijftien modules. Elke module heeft zijn eigen thema, dat vervolgens weer is onderverdeeld in drie subthema's. Het kan prettig zijn te starten met de module *Praten over jezelf*, deze staat in het teken van kennismaking. Er is geen vaste volgorde waarin de modules gebruikt moeten worden, je kunt op basis van interesse of behoefte samen een module kiezen. Sla een (sub)thema gerust over als de deelnemer dit al beheerst of als het niet relevant is.

Denk eraan om af en toe een (sub)thema te herhalen. Zo onthoudt de deelnemer de woorden en zinnen nog beter.

De oefeningen

De subthema's in een module hebben nagenoeg dezelfde opbouw. Zo kom je steeds dezelfde oefentypes tegen in dezelfde volgorde. Lees hieronder wat het doel is van ieder type oefening.

Oefening 1: een foto

Elk subthema begint met een foto en een aantal bijbehorende vragen. Op deze manier wordt het subthema geïntroduceerd en wordt de voorkennis van de deelnemer geactiveerd. Wat weet hij of zij al over dit onderwerp? Dat is belangrijk bij het leren van nieuwe woorden. Die worden het beste onthouden als de deelnemer weet bij welke voor hem of haar bekende woorden ze horen. Zo wordt het woordennetwerk in het hoofd steeds breder en dieper.

Werk je met een groep?

Doe de opdracht gezamenlijk en inventariseer wat de deelnemers al over dit onderwerp weten. Laat je deelnemers in duo's werken? Wissel deze dan geregeld of wissel bijvoorbeeld af tussen twee- en drietallen. Het is voor deelnemers goed als ze af en toe met iemand anders praten.

Oefening 2: een luistertekst

Elk subthema bevat een opgenomen dialoog tussen twee of drie personen, zie www.spreektaal.com. Deze luisterteksten bieden de belangrijkste woorden en zinnen aan die de deelnemer kan gebruiken bij het uitvoeren van de spreekoefeningen. Bij deze oefening luisteren jullie naar het gesprek, zonder naar het transcript te kijken of een oefening te doen. De deelnemer hoeft het gesprek niet woord voor woord te begrijpen, het gaat erom dat de boodschap overkomt.

Oefening 3 en 4: begripsoefeningen bij de dialoog

Het is belangrijk om meerdere keren naar de dialoog te luisteren. Als begeleider heb je de kern van de tekst na één keer luisteren wel begrepen, maar voor de deelnemer is dit moeilijker. Hij of zij kent niet alle woorden en

kan niet alles in één keer onthouden. Herhaal daarom nog een keer de luistertekst. Laat de deelnemer alleen luisteren en niet het transcript lezen, anders wordt het een leesoefening in plaats van een luisteroefening. Oefenen met luistervaardigheid is erg belangrijk om daarna te kunnen spreken. Eventueel kun je - na een aantal keer - de tekst laten horen terwijl de deelnemer meeleeft met het transcript achterin het boekje. De deelnemer begrijpt de kern nu immers.

Werk je met een groep?

Voer de opdrachten gezamenlijk uit. Laat de deelnemers de vragen eventueel in duo's bespreken, maar controleer daarna of ze de kern van de tekst begrijpen.

Oefening 5: praat samen over de tekst

Hoe denken jullie over de onderwerpen die in de dialoog zijn besproken? Of wat weten jullie erover? Praat hierover, zodat de tekst dichterbij jullie eigen leefwereld komt te staan.

Werk je met een groep?

Laat de deelnemers de vragen samen of met z'n drieën bespreken.

Oefening 6, 7 en 8: oefen met de nieuwe woorden

In de dialoog staan woorden die relevant zijn voor dit subthema. De deelnemer oefent deze woorden in verschillende speelse oefenvormen, zodat hij of zij ze beter onthoudt. Daarbij is herhaling erg belangrijk. Kijk er dus niet van op als de deelnemer een nieuw woord toch weer vergeet. Sommige taalkundigen denken dat je een woord wel zeven keer moet gebruiken voor je het onthoudt. Voor jou lijkt het soms misschien saai, maar de deelnemer ervaart dat anders.

- De *betekenis* van de nieuwe woorden kan de deelnemer ontlenen aan de foto's of de context van de zinnen. Probeer de deelnemer de betekenis van een woord eerst te laten raden. De woorden in SpreekTaal 3 zijn abstracter dan in SpreekTaal 1 en 2. Het taalniveau richting B1 is immers moeilijker.
- Laat deelnemers die goed kunnen lezen de betekenis van woorden zoveel mogelijk zelf opzoeken, met behulp van een (online) woordenboek of app. Het *Pocketwoordenboek Nederlands als Tweede Taal* van Van Dale is geschikt voor anderstaligen. Voorkom dat jij het woordenboek van de deelnemer bent: als jij de woorden steeds vertaalt, onthoudt de deelnemer ze minder goed. Komt de deelnemer er zelf niet uit? Omschrijf de betekenis dan zoveel mogelijk in het Nederlands en vermijd vertalingen in het Engels of een andere taal.
- Bij oefening 6 staan soms zinnen waarin een woord ontbreekt. Jij leest de zin voor en de deelnemer moet het woord dat in de zin past aanwijzen. Als je de zin leest, zeg dan bijvoorbeeld 'piep' of neurie op de plaats waar het woord moet staan. Laat de deelnemer niet meelesen met de zinnen, maar probeer echt met luistervaardigheid te oefenen.
- Bij oefening 7 vorm je vaak paren met woorden of zinsdelen. Hierbij zijn soms verschillende antwoorden mogelijk. Het gaat niet zozeer om goed of fout, maar om de vrije associaties van de deelnemer. Welke woorden horen volgens hem of haar bij elkaar? Vraag hierbij ook naar de reden: waarom horen ze bij elkaar? Als begeleider kun je uitleggen of deze combinaties voor jou ook logisch zijn.
- Oefening 8 bestaat uit een spelletje, zoals *Wie ben ik?* of *Raad het woord*. Verdere instructie staat steeds achterin de module. Houd de uitvoering van deze spelletjes simpel.

Werk je met een groep?

Doe de oefeningen waarbij je zinnen of woorden voorleest zoveel mogelijk gezamenlijk.

Dat geldt ook voor de spelletjes, bouw een extra spelelement in, zoals: *wie kan als eerste het woord raden?* of: *wie raadt de meeste woorden?* Als de deelnemers de bedoeling van een spelletje of oefening begrijpen, kunnen ze het ook in twee- of drietallen herhalen.

Oefening 9 en 10: verstaan en nazeggen

Met de oefening *Tik op de tafel* oefen je het woord- en zinsaccent. Elk woord van twee lettergrepen of meer bevat een woordaccent, ook wel de klemtoon genoemd. Zo valt in het woord *uitspraak* het accent op de eerste lettergreep *uit*. Het is belangrijk dat de deelnemer het accent op de juiste lettergreep legt, anders is hij of zij moeilijk te verstaan en soms zal zelfs de betekenis van het woord wijzigen (denk aan **voorkomen** en **voorkomen**). Naast woordaccent bestaat er ook *zinsaccent*: één of meer woorden in een zin krijgen een accent, zeg maar 'de klemtoon van de zin'. Het woord dat het accent krijgt wordt (qua toon) iets hoger of lager uitgesproken.

In de zin 'Mag ik de boter?' zal het woord 'boter' het zinsaccent krijgen; je wilt immers niet de kaas of de worst, maar de boter.

De werkwijze met de oefeningen van *Tik op de tafel* is als volgt:

- de deelnemer luistert naar een woord of een zin;
- de deelnemer zegt het woord of de zin na;
- de deelnemer tikt op de tafel als hij of zij het accent hoort (of houdt een papiertje in de lucht).

In de *klankoefeningen* wordt geoefend met het verstaan van klanken die anderstaligen (afhankelijk van de moedertaal) soms moeilijk waarnemen. Denk aan de lange en korte klinkers (*man-maan; bot-boot*), p-b (Arabisch), h-g (Slavische talen), l-r (Zuidoost-Azië), enzovoort. De werkwijze is als volgt:

- Lees de zinnen eerst voor jezelf. Je ziet zelf welk woord in de zin past. Bijvoorbeeld: *Gaat het vanmiddag nog a) regelen b) regenen?* Je ziet dat je hier *regenen* moet zeggen.
- Je leest de zin. De deelnemer luistert en leest mee in het boekje.
- Welk woord heeft hij of zij gehoord? *Regenen of regelen?* Laat de deelnemer het goede woord aanwijzen of zeggen.

Als de deelnemer naar de zinnen of woorden heeft geluisterd, kun je ze samen *nazeggen*. De begeleider leest de zin of het woord nog een keer voor, de deelnemer zegt na. Het is de bedoeling dat de deelnemer niet meeleeft, maar alleen luistert en nazegt. Als het nazeggen van de zinnen goed gaat, kun je ook een kleine verandering aanbrenge in de zin, bijvoorbeeld door een woord te vervangen door een ander woord.

Werk je met een groep?

Doe de oefeningen gezamenlijk. Jij moet immers de juiste klank of het juiste accent aanbieden. Bouw ook hier een extra spelelement in: tikken alle deelnemers tegelijk op de tafel? Tellen ze evenveel woorden? Laat de zinnen of woorden vervolgens gezamenlijk nazeggen (riedelen).

Oefening 11: lees het gesprek samen hardop

Het doel van samen hardop lezen is oefenen met intonatie en verbonden spraak. Deze oefening is alleen geschikt voor deelnemers die behoorlijk goed kunnen lezen, dus niet voor deelnemers die nog met veel haperingen lezen. Voor hen is het beter je na te zeggen.

Werk je met een groep?

Laat de hele groep de zinnen 'riedelen' (gezamenlijk nazeggen). Daarna kunnen de deelnemers de dialoog eventueel met z'n tweeën lezen. Zorg dat ze eerst het goede voorbeeld horen.

Oefening 12 en 13: praat samen over...

De deelnemer gebruikt de nieuwe woorden en zinnen in spreekoefeningen en krijgt daarbij hulp van foto's, kaartjes, zinnen of situaties. Deze oefeningen bereiden voor op de concrete, realistische gesprekssituatie aan het einde van een subthema.

Met de *pingpong* (oefening 13) oefent de deelnemer met vloeiend spreken. Door hetzelfde zinnetje zo vaak mogelijk achter elkaar te zeggen, slijpt de deelnemer een bepaalde zinsstructuur in, net als bij een taalriedel (in het materiaal van SpreekTaal 1 en 2). Het bereidt de deelnemer voor op de vrije spreekoefening, omdat hij of zij zelf de input levert. Omdat het zinnetje zo vaak mogelijk wordt herhaald, spreek je de creativiteit en de woordenschat van de deelnemer aan.

Bijvoorbeeld:

De deelnemer begint en zegt:
Ik kan goed koken, en jij?

De begeleider antwoordt:
Ik kan goed zingen, en jij?

De deelnemer antwoordt:
Ik kan goed fietsen, en jij?

Werk je met een groep?

Laat de deelnemers de foto-opdrachten (oefening 12) in duo's doen.

Begin tijdens de pingpong gezamenlijk. Maak een cirkel. Begin zelf, maak de zin af en vraag aan de deelnemer naast je: *en jij?* De deelnemer vraagt vervolgens aan de persoon naast hem of haar: *en jij?* Ga zo de hele cirkel af. Laat de deelnemers daarna de oefening in duo's herhalen.

Oefening 14, 15, 16: gestuurde spreekopdrachten

De fase van communicatie begint. In eerste instantie is dat nog gestuurd: een deelnemer maakt de dialoog af, voert korte gesprekje's of reageert op een opmerking of vraag. Deze gestuurde stap is erg belangrijk, voordat het oefenen met de zogenoemde vrije productie begint. Wanneer jullie samen een dialoog oefenen, doe dit dan zo natuurlijk en echt mogelijk. Begin bijvoorbeeld door elkaar te groeten of een algemene openingszin te gebruiken (*Hoe is het? Lang niet gezien!*).

Werk je met een groep?

Voer een dialoog of gesprek eerst samen met één deelnemer, terwijl de rest luistert. Deelnemers hebben veel aan zo'n voorbeeld. Laat de deelnemers dit daarna in duo's herhalen.

Oefening 17: de groepsopdracht

Dit is een extra oefening voor groepen, waarbij je steeds rondloopt. Als je met één deelnemer werkt, kunnen jullie de vraag ook aan elkaar stellen. De oefening werkt het beste als je met z'n allen opstaat en rondloopt. Doe zelf ook mee. Door te bewegen, wordt iedereen actiever. Onderzoek laat bovendien zien dat je kennis, zoals nieuwe woorden, beter onthoudt als je beweegt.

Oefening 18 en 19: de vrije productie

Bij vrije productie (het woord zegt het al) is de deelnemer vrijer in wat hij of zij kan en wil zeggen. Laat de deelnemer zelf invullen waarover hij of zij wil praten in deze context (bedenk zelf een klacht, probleem, situatie, enzovoort). Als begeleider ben je soms gesprekspartner (praat allebei over...), soms speel je de rol van huisarts, werkgever, enzovoorts.

Werk je met een groep?

Lees de instructie gezamenlijk en oefen het gesprek met één deelnemer voor de hele groep. Laat ze het gesprek daarna in duo's voeren. Laat één duo hun gesprek eventueel voor de rest herhalen. Je kunt de oefening ook nog een keer doen in nieuwe duo's.

Oefening 20: de praktijkopdracht

Nu begint de praktijk: de deelnemer gaat de situatie die jullie samen hebben geoefend 'in het echt' uitvoeren. Het belangrijkste doel van deze praktijkopdrachten is het creëren van een succeservaring. Dit helpt om de drempel te verlagen tot meer taalcontact in het dagelijks leven. Taalcontact is een belangrijke succesfactor bij het verwerven van een tweede taal. Als begeleider speel je hierin een belangrijke rol.

Voor- en nabespreken van de praktijkopdracht

Bereid de praktijkopdrachten samen voor, dat verlaagt de drempel. Help bijvoorbeeld bij de keuze van een opdracht. Hoe beter de opdracht aansluit bij de leefwereld van de deelnemer, hoe groter de slaagkans en motivatie. De opdracht moet dus geen 'ver-van-hun-bedshow' zijn. Laat de wens van de deelnemer leidend zijn: leg niet op wat hij of zij moet doen. Meestal is de eerste opdracht een directe vertaling van de geoefende dialoog in de praktijk, zoals: voer een gesprek met de huisarts.

Sommige anderstaligen hebben een beperkt netwerk van Nederlandstaligen. Probeer samen te bedenken hoe de deelnemer dit netwerk kan vergroten en met wie hij of zij kan spreken (bijvoorbeeld een ouder bij school, een buurvrouw of een Nederlandse partner van een kennis). Misschien zijn er mensen uit je eigen netwerk met wie je de deelnemer in contact kunt brengen. Zo help je de deelnemer om de praktijkopdracht zelfstandig uit te voeren. Nadat de deelnemer de opdracht heeft uitgevoerd, is het belangrijk om samen *terug te kijken*. De belangrijkste winst van een praktijkopdracht is het toenemende zelfvertrouwen en de 'durf' van de deelnemer om het Nederlands in de praktijk te brengen. Benadruk dus de succesfactor van de uitvoering: wat ging er goed en geef vooral complimenten.

Werk je met een groep?

Laat de deelnemers hun eigen praktijkopdracht kiezen. Het geeft niet als ze allemaal iets anders doen. Laat de deelnemers vervolgens aan elkaar vertellen wat ze gaan doen, met wie en wanneer. Misschien kunnen ze een opdracht samen uitvoeren? Dat verlaagt de drempel. Laat de deelnemers ook samen terugkijken, door aan elkaar vragen te stellen.

Oefening 21: de slotfoto's

De slotfoto's zijn bedoeld om de fantasie te prikkelen en spontaan praten te stimuleren. De deelnemer hoeft niet per se de woorden uit het thema te gebruiken. Gebruik de vragen onder de foto's als opstapje naar jullie eigen verhaal en bedenk ook andere vragen.

Werk je met een groep?

Laat de deelnemers in duo's een verhaal bedenken en vertellen. Laat de duo's hun verhalen daarna uitwisselen.

Oefening 22: extra materiaal

Hoofdstuk 6 bevat allereerst suggesties voor laagdrempelige activiteiten binnen- of buitenshuis. Denk aan: een wandeling of samen een liedje luisteren of een aflevering kijken. Je kunt de liedjes samen met de deelnemer beluisteren en bekijken. De deelnemer hoeft de liedjes niet woord voor woord te verstaan: vraag vooral wat hij of zij ervan vindt.

Daarnaast vind je zoektips voor extra informatie over deze onderwerpen. Het materiaal bevat geen concrete links, die verouderen immers snel. Als je samen informatie opzoekt op internet, geef de deelnemer dan de controle over de computer of telefoon. Laat hem of haar zelf zoeken en stuur bij waar nodig, ook als de deelnemer niet computervaardig is. Het is immers de bedoeling dat de deelnemer dit uiteindelijk ook zelfstandig kan. Vraag wat de deelnemer begrijpt van de website. Geef pas daarna waar nodig taalondersteuning.

Overzicht met woorden en standaardzinnen

Elke module wordt afgesloten met een overzicht van de belangrijkste woorden en standaardzinnen. Dit zijn de woorden die een deelnemer nodig heeft om de teksten te begrijpen. De meeste van deze woorden en zinnen oefent de deelnemer ook bij oefeningen als verstaan en nazeggen of de dialogen die de deelnemer zelf afmaakt. De woorden en zinnen zijn te beluisteren via www.spreektaal.com. Luister er samen naar en laat de deelnemer(s) de woorden en zinnen naspreken.

Feedback op de oefeningen

Als de deelnemer de opdracht uitvoert, wil hij of zij waarschijnlijk weten of dat goed is en verwacht feedback. Feedback of commentaar hoort vooral thuis in een formele lessituatie (onderwijs van een NT2-docent), wees hierin terughoudend. SpreekTaal gaat uit van een gelijkwaardige relatie. Je kunt je deelnemer wel af en toe feedback te geven, maar houd je dan aan de volgende 'gouden regels':

1. Geef complimenten
Natuurlijk hoor je fouten in wat de deelnemer zegt, maar zeg vooral wat goed gegaan is. Dit is motiverend voor de deelnemer. Geef bijvoorbeeld een compliment omdat de deelnemer de goede woorden heeft gebruikt, een goede reactie heeft gegeven, een mooie zin heeft gemaakt of omdat hij of zij een duidelijke uitspraak had.
2. De inhoud gaat voor de vorm
Wat een deelnemer zegt, is veel belangrijker dan hoe het gezegd wordt. Dat betekent dat een deelnemer wel de goede woorden gebruikt, maar dat de woorden nog in de verkeerde volgorde staan. Of dat hij of zij nog geen perfecte uitspraak heeft of niet de juiste vorm van de verleden tijd gebruikt. Dat maakt niet uit. Oefenen is het doel.
Het geven van feedback op de vorm is de taak van een NT2-docent in een lessituatie. Het geven van effectieve feedback vraagt immers veel vakkennis over taalstructuur, taalniveaus en didactiek. Het is daarom beter om dit aan een bevoegde NT2-docent over te laten.
3. Doorgaan naar de volgende oefening
Bij het beantwoorden van de oefeningen hoeft de deelnemer niet alles goed te doen. Als je het antwoord kunt begrijpen en de inhoud is goed, kun je gerust doorgaan naar een volgende oefening.

Wat vind je niet terug in SpreekTaal 3?

- Uitleg over of oefeningen met grammatica.
In SpreekTaal 3 is bewust geen expliciete aandacht voor grammatica, omdat het te veel nadruk legt op *hoe* de deelnemer iets moet zeggen. Dit belemmert de spontane, spreektaalige productie en komt het doel van SpreekTaal 3, namelijk 'kilometers maken' in het Nederlands, niet ten goede. Wel oefent de deelnemer met standaardzinnen. Sommige deelnemers vragen expliciet om grammatica, vaak omdat zij dit gewend zijn

vanuit eerder genoten taalonderwijs. Leg uit dat taalcoaching hier niet voor bedoeld is. Verwijs de deelnemer met grammatica-vragen door naar de NT2-docent. Vertel dat je veel moet oefenen om beter een taal te spreken.

- Lees- en schrijfoopdrachten

Het materiaal is nadrukkelijk bedoeld om de mondelinge vaardigheden te oefenen. Deelnemers schrijven de antwoorden dus niet of nauwelijks op.

SpreekTaal 3 voor laaggeletterde deelnemers

Deelnemers die niet of weinig kunnen lezen of schrijven, kunnen hun mondelinge vaardigheden vaak prima verbeteren, door veel te luisteren en te oefenen met gesprekken die zij interessant vinden. Zij hebben bij het leren van de taal niet zoveel steun aan geschreven taal. Hoewel deze deelnemers meestal heel graag willen leren lezen en schrijven, is het belangrijk om het spreken en luisteren zonder schrift te oefenen. SpreekTaal 3 is daarom zo gemaakt dat ook een laaggeletterde het samen met een begeleider grotendeels kan gebruiken. De begeleider leest de instructie of opdracht voor en legt uit wat de bedoeling is. SpreekTaal 3 is niet geschikt als lesmateriaal om te leren lezen en schrijven. Hiervoor kan de deelnemer beter een (Alfa) NT2-cursus volgen met een NT2-docent.

Wat kan een NT2-deelnemer op niveau B1?

SpreekTaal 3 biedt oefenmateriaal tussen niveau A2 en niveau B1. Een deelnemer kan op niveau B1 bijvoorbeeld:

- gesproken taal begrijpen over vertrouwde zaken uit zijn of haar dagelijkse omgeving, zoals werk, school of vrije tijd.
- de beschrijving begrijpen van gebeurtenissen, gevoelens en wensen.
- de hoofdpunten begrijpen uit radio- en tv-programma's die aansluiten bij de actualiteit of de interesses van de deelnemer.
- ervaringen, gebeurtenissen, dromen, verwachtingen en ambities beschrijven.
- redenen en verklaringen geven voor zijn of haar mening en/of plannen.
- een verhaal vertellen of de plot van een boek of film weergeven en hierover een mening geven.
- zich redden in de meeste spontane situaties die zich kunnen voordoen in het Nederlands.
- onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd zijn, zijn of haar belangstelling hebben of die betrekking hebben op het dagelijks leven (bijvoorbeeld familie, hobby's, werk, reizen en actuele gebeurtenissen).

Een deelnemer kan zich dus al redelijk in het Nederlands redden, als de gesprekken gaan over onderwerpen die dichtbij hem of haar staan. De woordenschat van de deelnemer zal voor een groot deel tot de dagelijkse omgeving (thuis, werk, hobby's) zijn beperkt.

5.2 Specifieke instructies bij de oefeningen

1. We zijn zo blij

Oefening 1.2, 1.3 en 1.4

Transcript *Balen man!*

- Fabio: Zo, goedemorgen. Wat kijk jij chagrijnig. Alles goed? Heb je een beetje zin om te sporten?
- Rachid: Pff... nou het kan beter. Ik voel me niet zo goed. Ik ben moe. Ik heb vannacht maar drie uur geslapen.
- Fabio: Echt? Hoe komt dat? Heb je de hele nacht tv gekeken of zo? Of ben je ziek?
- Rachid: Nee, ik kon gewoon niet slapen. Ik heb een beetje gedoe op m'n werk, dus ik heb niet echt energie vandaag. Maar goed, hoe is het met jou dan? Jij bent behoorlijk vrolijk...
- Fabio: Ja, ik voel me prima. Met mij gaat het eigenlijk uitstekend, want ... Shana en ik hebben een huis gevonden! We gaan eindelijk samenwonen. Gisteren hebben we de sleutels gekregen.
- Rachid: Echt? Wat goed! Gefeliciteerd man.
- Fabio: Ja, dank je. Ik ben echt opgelucht dat we eindelijk iets hebben gevonden. We hebben zolang naar een huis gezocht. Ik was bang dat we nooit iets zouden vinden. En toen dat vorige huis niet doorging... Shana was zo verdrietig...
- Rachid: Ja dat snap ik. Ik ben heel blij voor jullie. Dat is echt goed nieuws. Dat kan ik ook wel gebruiken ...
- Fabio: Hoezo? Wat is er aan de hand? Wat is er dan op je werk?
- Rachid: Hm ja, ik krijg volgend jaar waarschijnlijk geen nieuw contract. Dan moet ik dus weer ander werk gaan zoeken.
- Fabio: Serieus? O, balen man! Dat is echt heel vervelend voor je.
- Rachid: Ja zeker, ik ben ook boos en verbaasd, want ze zijn heel tevreden over mijn werk. Maar ja, het gaat niet goed met het bedrijf, dus ze kunnen me geen vast contract geven.
- Fabio: Ja, ik snap het, wat een pech.
- Rachid: Zeker.
- Fabio: Maar weet je, ik snap dat je teleurgesteld bent. Dat is ook logisch. Maar je vindt vast weer een leuke baan en een veel betere baan ook. Dit komt goed. Dat weet ik zeker.
- Rachid: Ja, ik hoop het. Ik voel me hierdoor wel een beetje gestrest, maar je hebt vast gelijk.
- Fabio: Hé, ik heb altijd gelijk, dat weet je! En nu even een uurtje sporten. Dan voel je je daarna sowieso veel beter.

Oefening 1.8

Maak kaartjes met woorden voor gevoelens uit de module. Dat kan ook met de hand, bijvoorbeeld op post-its of memoblaadjes. Zorg ervoor dat het woorden zijn die makkelijk kunnen worden uitgebeeld, zonder taal. Geef elke deelnemer een kaartje en neem zelf ook een kaartje. Begin zelf: beeld het gevoel uit dat op je kaartje staat. Laat de deelnemer het woord raden. Wissel daarna van rol. Mogelijke woorden zijn:
bang, blij, boos, moe, opgelucht, verbaasd, verdrietig.

Oefening 1.9 en 1.10

Lees de volgende woorden in een normaal tempo voor. De dikgedrukte delen geven het woordaccent aan. Let op: de deelnemer luistert alleen, hij of zij ziet de woorden niet.

op gelucht	gestrest
teleur g esteld	ver ba asd
chag g rijnig	ver v elend
ver d rietig	uit st ekend
h artstikke	v rolijk

Oefening 1.13

Maak de zin af en leg hem voor aan de deelnemer met de vraag 'en jij?' Vervolgens doet de deelnemer hetzelfde. Net als een pingpongballetje proberen jullie de vraag zo vaak mogelijk naar elkaar terug te kaatsen. Probeer dus zoveel mogelijk antwoorden te geven, een antwoord mag niet worden herhaald! Dit is een goede oefening om de zinsstructuur in te slijpen.

Oefening 1.15

Lees de zinnen in normaal tempo voor. Doe dit zo nodig meerdere keren, zodat de deelnemer de tijd heeft om een reactie te geven. Zorg ervoor dat de deelnemer de zinnen alleen hoort en niet ziet.

2. Dat zal ik nooit vergeten.

Oefening 2.2, 2.3 en 2.4

Transcript bij *Een bijzondere dag*.

Sara: Hé Jurgen, alles goed met je?
Jurgen: Hoi, ja prima, en met jou?
Sara: Ja ook goed. Hé vertel, hoe was het gisteren? Je kreeg toch je diploma?
Jurgen: Ja, het was te gek. Het was echt een hele gezellige dag.
Sara: Ja? Wat hebben jullie allemaal gedaan?
Jurgen: Nou, ik moest dus 's middags al om 12.00 uur op school zijn, met al mijn klasgenoten. We moesten toen met z'n allen op de directeur van de school wachten. Dat was wel echt spannend. Ik was superzenuwachtig. En daarna hield de directeur dus voor iedereen een korte toespraak, ook over mij. En daarna moesten we één voor één naar voren komen en kregen we ons diploma. Ik kreeg dus een heel groot applaus, dat was echt een bijzonder moment. Mijn moeder werd helemaal emotioneel, die moest huilen.
Sara: Echt? Wat lief! Dat klinkt echt te gek. Maar met wie was je? Was Tim er ook?
Jurgen: Ja, mijn ouders waren er de hele dag, maar mijn broertje moest werken. Dus die kwam pas 's avonds. En mama had oma en tante Elsbeth ook uitgenodigd.
Sara: O gezellig. Hé, en wat had je aan?
Jurgen: Ik droeg een blauw pak, wel netjes volgens mij. En ik had met mama vorige week nog nette schoenen gekocht.
Sara: O, nou klinkt goed, heb je nog foto's gemaakt?
Jurgen: Ja, m'n moeder heeft veel foto's gemaakt. Die stuur ik je nog wel even door.
Sara: Ja moet je doen, ik ben echt benieuwd. En ben je 's avonds nog uit geweest of zo, met je vrienden? Om het te vieren?
Jurgen: Ja, we gingen eerst met de familie uit eten, in een heel lekker restaurant. En daarna was er een feestje bij een vriend thuis. Dat was heel gezellig. De muziek was super goed. We hebben daar gewoon een beetje gedanst en gepraat.
Sara: Leuk man! En heb je nog een cadeau gekregen eigenlijk?
Jurgen: Ja, ik heb een nieuwe iPhone, van m'n ouders gekregen!
Sara: Waaat? Oké, nu ben ik echt jaloers. Dat kreeg ik niet hoor, op mijn diploma-uitreiking.
Jurgen: Nee, ik voel me ook wel een beetje verwend. Maar ja, het was wel echt bijzonder. Ik vergeet deze dag nooit meer.
Sara: Nee natuurlijk niet, dit herinner je je over vijftig jaar nog! Jammer dat ik er niet bij was. Maar stuur me snel de foto's.
Jurgen: Doe ik! Doei Saar.
Sara: Doeg, tot snel!

Oefening 2.3

Lees de zinnen op een rustig tempo voor nadat de deelnemer de tekst heeft geluisterd.

1. niet waar
2. waar
3. waar
4. niet waar
5. waar
6. niet waar
7. niet waar

Oefening 2.9 en 2.10

Lees de volgende zinnen in een rustig tempo voor. Zorg ervoor dat de deelnemer de zinnen hieronder niet ziet.

1. Ik heb een mooi cadeau gekregen.
2. Het was een bijzondere dag.
3. Het was een spannend moment.
4. Ik had mijn familie en vrienden uitgenodigd.
5. Ik droeg nette kleren en nieuwe schoenen.
6. We hebben veel foto's gemaakt.
7. 's Avonds gingen we uit eten.
8. Op het feest hebben we gedanst.

Oefening 2.13

Maak de zin af en leg hem voor aan de deelnemer met de vraag 'en jij?' Vervolgens doet de deelnemer hetzelfde. Net als een pingpongballetje proberen jullie de vraag zo vaak mogelijk naar elkaar terug te kaatsen. Probeer dus zoveel mogelijk antwoorden te geven, een antwoord mag niet worden herhaald! Dit is een goede oefening om de zinsstructuur in te slijpen.

3. Ik ben flexibel en klantvriendelijk

Oefening 3.2, 3.3 en 3.4

Transcript bij *Welke eigenschappen heb je nog meer?*

- Layla: Hai, goedemiddag, Layla Tahoudi.
- Peter: Peter Johnson, aangenaam.
- Layla: Nou welkom Peter, ga zitten. Heb je het kunnen vinden?
- Peter: Ja hoor, geen probleem. Dat ging prima.
- Layla: Oké, hartstikke fijn. Goed, zullen we dan maar meteen beginnen?
- Peter: Ja, graag.
- Layla: Oké, nou ik ben wel nieuwsgierig eigenlijk, waarom wil je bij ons werken, in het hotel?
- Peter: Tja, ik denk dat dit werk wel bij me past.
- Layla: Oké, en waarom denk je dat?
- Peter: Nou, ik ben sociaal, denk ik, klantvriendelijk ook en geduldig. Ik kan goed met mensen omgaan. Ik werk hard...
- Layla: Oké, dat klinkt heel positief. Wat kun je nog meer over jezelf vertellen? Welke eigenschappen heb je nog meer?
- Peter: Ik ben stressbestendig en betrouwbaar, vind ik. Ja, als ik iets beloof, dan doe ik het ook.
- Layla: Oké. Ja, dat is belangrijk. Hé, en samenwerken in een team. Hoe zie je dat?
- Peter: Ja, zoals ik al zei, ben ik sociaal, spontaan ook. Dus dat lijkt me leuk.
- Layla: Oké! En zijn er ook eigenschappen die je mist? Wat vind je moeilijk?
- Peter: Hm, dat is wel een lastige vraag. Misschien ben ik soms een beetje eigenwijs.
- Layla: Ja, ja, je doet de dingen liever op je eigen manier.
- Peter: Ja soms wel, maar ik kan ook goed naar anderen luisteren, hoor.

Layla: Oké ja, ik herken het, hoor. Samenwerken is niet altijd makkelijk, maar wel belangrijk als je bij ons komt werken. Nou goed, als ik het zo hoor, ben je wel zelfverzekerd, je bent niet verlegen. Dat is belangrijk. Op welke dagen ben je beschikbaar?

Peter: O, bijna altijd. Ik ben flexibel.

Layla: Nou, dat is mooi om te horen.

Oefening 3.3

Lees de zinnen op een rustig tempo voor nadat de deelnemer de tekst heeft geluisterd.

1. niet waar
2. waar
3. niet waar
4. waar
5. waar

Oefening 3.8

Maak kaartjes met woorden uit de module. Dat kan ook met de hand, bijvoorbeeld op post-its.

Kies karaktereigenschappen die makkelijk te omschrijven zijn. Mogelijke woorden zijn: *betrouwbaar, geduldig, klantvriendelijk, nieuwsgierig, sociaal, spontaan, verlegen, zelfverzekerd*.

Oefening 3.9 en 3.10

Lees de woorden op een normaal tempo voor. Het dikgedrukte deel geeft het accent aan. Let op: de deelnemer luistert alleen, hij of zij ziet de woorden niet.

eigenschap	zelfver z eker d
betrou w baar	stressbest e ndig
ged u ldig	so c iaal
flex i bel	spont a an
eigen w ijs	klant v riendelijk

Oefening 3.13

Maak de zin af en leg hem voor aan de deelnemer met de vraag 'en jij?' Vervolgens doet de deelnemer hetzelfde. Net als een pingpongballetje proberen jullie de vraag zo vaak mogelijk naar elkaar terug te kaatsen. Probeer dus zo veel mogelijk antwoorden te geven, een antwoord mag niet worden herhaald! Een goede oefening om de zinsstructuur in te slijpen.

Oefening 3.15

Lees de zinnen in normaal tempo voor. Doe dit zo nodig meerdere keren, zodat de deelnemer de tijd heeft om een reactie te geven. Zorg ervoor dat de deelnemer alleen luistert en niet meeleeft in het boekje.

6. Suggesties voor extra materiaal

Doe samen iets leuks

- Luister samen naar een Nederlandstalig liedje. Het doel van liedjes is om de melodie van de taal te laten horen. Vraag aan de deelnemer of hij of zij woorden herkent.

Werk je in groepjes?

Laat de deelnemers dan aan elkaar vertellen waar zij denken dat het liedje over gaat.

Het is niet de bedoeling dat de liedjes woord voor woord worden begrepen of besproken.

Je kunt de liedjes op YouTube vinden. Je kunt ook de videoclips bij de liedjes laten zien en erover praten.

Suggesties voor liedjes bij deze module zijn:

Ik ben vandaag zo vrolijk - Herman van Veen

Mooie dag – Jayh

Ochtendhumeur – Kinderen voor Kinderen

- Kijk samen naar een fotoalbum van vroeger. Zijn er foto's van een viering, zoals kerst, Sinterklaas of een verjaardag? Laat ze aan elkaar zien en vertel over je herinneringen.

Extra informatie

- Op de website Het Geheugen van Nederland vind je historisch beeldmateriaal. Als je bijvoorbeeld zoekt op de term 'bruiloft' vind je allerlei oude foto's. Die kun je eventueel gebruiken om te praten over herinneringen en gebeurtenissen van vroeger of om een vergelijking te maken tussen gebeurtenissen van vroeger en nu.
- Vul op internet samen een karakterset in. Als je zoekt op de term 'karakterset' vind je een aantal eenvoudige testen.
- Op carrièresites, zoals CarrièreTijger of Monsterboard, staan eigenschappen die tijdens een sollicitatie van pas komen. Bekijk de lijst samen. Zijn er eigenschappen die op (het beroep van) je deelnemer van toepassing zijn? Je kunt het beste zoeken op 'karaktereigenschappen sollicitaties'.

Colofon

SpreekTaal 3 is ontwikkeld door Stichting Het Begint met Taal en VU-NT2 (Vrije Universiteit Amsterdam), met financiering van het Oranje Fonds en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

- Auteurs:** Stichting Het Begint met Taal en VU-NT2: Martijn Baalman en Anne Hammers
- Redactie:** Sylvia de Groot Heupner, Anne Hammers, en Annemarie Nuwenhoud, met dank aan Germaine Trooster en Carola van der Voort.
- Met dank aan:** De feedback van tientallen vrijwilligers en deelnemers, Esra van den Aker, Marijke Huizinga en Annabelle Lock.
- Vormgeving:** Vrij in Vorm, Rotterdam
- Audio:** Studio de Lat, Groningen
- Audiobestanden:** De audio-bestanden zijn te beluisteren en/of te downloaden op www.spreektaal.com
- Beeldmateriaal:** Al het beeldmateriaal is met zorg geselecteerd. Mocht u desondanks menen dat wij uw rechten niet goed gerespecteerd hebben, neemt u dan contact op met Stichting Het Begint met Taal.
- Bronnen:** Shutterstock (foto's)

Wil je taalcoach worden of zoek je een taalcoach?

Vind een overzicht van alle taalcoach-organisaties op: www.taalcoaching.nl

SpreekTaal 3 - Praten over jezelf

ISBN 9789460775765

ISBN 9789460775918 (complete serie)

NUR 110

Meer informatie?

Neem contact op met Stichting Het Begint met Taal via 030-2422841 of info@hetbegintmettaal.nl.

Van Dale Uitgevers

Postbus 13288

3507 LG Utrecht

Correspondentieadres: redactie@vandale.nl

www.vandale.nl / www.vandale.be

van Dale

SpreekTaal – hét materiaal voor taalcoaching

SpreekTaal is het meestgebruikte materiaal voor taalcoaching aan anderstaligen. Het materiaal is speciaal ontwikkeld voor en door taalvrijwilligers die anderstaligen ondersteunen met het beter leren spreken van de Nederlandse taal.

SpreekTaal is:

- geschikt voor 1-op-1 taalcoaching, taalcafés en groepjes
- eenvoudig in gebruik (geen leservaring vereist)
- laagdrempelig, leuk en leerzaam!

De methode bestaat uit drie series: SpreekTaal 1 (niveau 0 tot A1+), SpreekTaal 2 (niveau A1 tot A2) en SpreekTaal 3 (niveau A2 tot B1). Alle series bestaan uit vijftien praktische modules over dagelijkse onderwerpen. Elke afzonderlijke module biedt materiaal voor ongeveer 5 uur taalcoaching. De audiobestanden die bij deze module horen, zijn te beluisteren en/of te downloaden via: www.spreektaal.com.

SpreekTaal 3 - module 1 t/m 15

1 Praten over jezelf	6 Kinderen en school	11 Over Nederland
2 Sociale contacten	7 Ondernemen	12 Wonen
3 Stage en vrijwilligerswerk	8 Werk	13 Leren
4 Zaken regelen	9 Gezondheid	14 Geld
5 Vrije tijd	10 Werk zoeken	15 Mijn leven in Nederland

Stichting Het Begint met Taal

Taal en contact zijn onmisbaar om mee te kunnen doen. Taalcoaching door vrijwilligers – online of fysiek – is hét middel voor de 600.000 nieuwkomers in Nederland die de taal willen oefenen. Stichting Het Begint met Taal vergroot de bekendheid en effectiviteit van taalcoaching, ondersteunt lokale organisaties die taalcoaching bieden en koppelt met Kletsmaatjes vrijwilligers aan nieuwkomers voor online ontmoetingen. Ook werken we samen met gemeenten, werkgevers en taalscholen. Zie voor meer informatie: www.hetbegintmettaal.nl.

© 2020 Het Begint met Taal

© 2020 Van Dale Uitgevers

Alle rechten voorbehouden

